

s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Podle skutkového zjištění nižších soudů vznikla zažalovaná škoda nedbalým a neodborným opětným naložením předmětů, které byly při celní prohlídce v Břeclavě z vozu vyloženy. Zřejmě pochybeným jest hájení se žalované strany, že celní prohlídka a nařízení celního úřadu, aby se část předmětů v nábytkových vozech uložených vyložila, jsou pro železnice vyšší mocí a omluvným důvodem podle §u 84 žel. dopr. ř. Vyšší mocí lze rozuměti jen události zvenčí přicházející, s nimiž nelze železnici počítati a jejichž následky nelze jí prostředky jsoucími po ruce odvrátiti. Nařídil-li celní úřad částečné vyložení zboží a neměla-li dráha po ruce dělníků, kteří by opětné naložení odborně a pečlivě obstarali, mohla tuto práci svěřiti na útraty strany zasílateli, což jí § 65 (2) žel. dopr. ř. výslovně dovoluje. Nelze tedy mluvit o tom, že se dráha nemohla uvarovati škodlivých následků celní prohlídky. Tvrzení, že manipulace spojené s celní prohlídkou provádí celní úřad sám, a že dráha není povinna pečovati o vyložení a opětné naložení prohlíženého zboží, odporuje nejen skutečnému průběhu celní prohlídky, při níž vykládání a opětné nakládání obstarali dle souhlasného udání obou stran zřízení železniční, nýbrž výslovnému předpisu §u 65 (2) žel. dopr. ř., který ukládá splnění celních předpisů za povinnost dráze, dovoluje jí za to vybrati zvláštní tarifní poplatek a ustanovuje, že ať dráha svěří vyclení zasílateli, neb opatří je svými lidmi, jest vždy sama za ně zodpovědna. Ovšem neručí železnice za škodu z vadného opětného naložení zboží, vyloženého při celní prohlídce, podle §u 84 žel. dopr. ř., nýbrž podle zvláštního předpisu poslední věty §u 65 (2) žel. dopr. ř. jen jako zasílatel, tedy dle čl. 380 obch. zák. jen potud, pokud neprokáže, že zachovala bedlivost řádného obchodníka. O takový důkaz se však žalovaná strana vůbec ani nepokusila. Dovojuje-li stížnost konečně, že poškozený byl na vadném opětném naložení spoluvinen a musí škodu aspoň částečně sám nésti, poněvadž byl při celní prohlídce přítomen, přehlíží, že dle §u 65 (2) žel. dopr. ř. jest celní odbavení výhradně povinností dráhy, takže strana není povinna býti při něm přítomna a že se železnice nemůže na nečinnost strany jako spoluzavinění její odvolávati.

Čís. 4100.

Zaknihované právo čekatelské, není-li zároveň vymíněn zákaz zcizení, není na závadu zcizení nemovitostí, zatížené tímto obmezením. Soud poručenský není tu povolán, by ohledně nezletilého čekatele schvaloval smlouvu, již nemovitost byla zcizena.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1924, R II 273/24.)

Usedlost č. p. 22 v M., jež již od dřívějška patřila z polovice vlastnický zemřelý nyní Marii H-ové, rozené R-ové, připadla jí později i co do druhé polovice dědictvím po jejím zemřelém manželů Josefu H-ovi do vlastnictví se závazkem, že, jakmile nezletilý syn manželů Vladimír František H. dosáhne 26. roku věku svého, předá mu celou tuto usedlost za postupní cenu, jež stanoví se buď dohodou účastníků nebo soudním odhadem majetku. Marie H-ová, jež se později provdala za Aloise K-a, postoupila ještě před tímto druhým sňatkem a vzhledem k němu dle smlouvy (notářského spisu ze dne 7. července 1923) polovici usedlosti za postupní cenu, ve smlouvě vytčenou, s výslovným zachováním onoho práva čekatelského, jež nastupující Alois K. ku splnění dle ustanovení odevzdací listiny výslovně převzal. Než smlouva byla předložena ku schválení poručenskému soudu, jež strany dle smlouvy za potřebné považovaly, zemřelá Marie K-ová (dříve ovdovělá H-ová). **P o r u č e n s k ý s o u d** (okresní soud v M.) schválil postupní smlouvu ze dne 7. července 1923 jménem nezletilého Vladimíra Františka H-a. **R e k u r s n í s o u d** k rekursu opatrovníka nezletilého a Františka H-a zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl, ježto o návrhu měl dle Šu 109, odstavec druhý, j. n. rozhodovati sborový soud první stolice. K dovolacímu rekursu Aloise K-a zrušil **N e j v ý š š í s o u d** usnesení obou nižších soudů a odmítl návrh stěžovatelův na poručenském schválení odstupní smlouvy ze dne 7. července 1923.

D ů v o d y:

Odpůrci stěžovatelů vzpírají se poručenskému schválení smlouvy, jehož se jí dostalo usnesením soudu první stolice, jednak z důvodů prospěšnosti, jednak i věcnými námitkami, vztahujícími se k platnosti smlouvy, které by arciť mohly býti řešeny jen pořadem sporu (§ 2 čís. 7 nesp. říz.). Nejvyšší soud má za to, že případ vůbec nezavdává zákonného důvodu ku právně ochranné činnosti soudu poručenského. Právo čekatelské toho obsahu, jak se v tomto případě o ně jedná, není-li vymíněn buď výslovnou úmlouvou nebo dle zřejmého úmyslu smlouvy současně zákaz zcizení, není na závadu platnosti zcizení; právo ku zcizení přísluší naopak vlastníku nemovitosti, tímto věcným závazkem zatížené, volně právě v důsledku toho, že knihovně poznámkou tohoto práva stává se nárok čekatelův, by mu v určenou dobu nemovitost byla úplatnou smlouvou do vlastnictví postoupena, věcně účinným i proti každému pozdějšímu nabyvateli, jenž nemovitosti nabytí může jen s obmezením tohoto knihovně vyznačeného závazku. Toto hledisko zastává též soudobé písemnictví (Ehrenzweig soust. II/2. str. 428, Rob. Mayer V. kniha III. oddíl str. 226) při právně zcela obdobném ústavu fideikomisární substituce. V tomto případě neobsahuje odevzdací listina ve prospěch čekatelského práva výslovného zákazu zcizení, Marie H-ová později provdaná K-ová nebyla tedy v tomto právu zcizení obmezena, zcizení stalo se a mohlo se státi jen s obmezeným právem čekatelovým, knihovně zabezpečeným, jemuž se stěžovatel kromě toho i výslovně podvolil. Právo a zájem nezl. čekatela nedoznaly tedy nijakého ohrožení, důsledkem čehož nebylo zákonného podnětu k ochranné činnosti soudu

poručenského. (§§ 1. nesporn. říz., 233 obč. zák). Soud poručenský měl se tedy dle §u 1. nesporného řízení zdržeti jakéhokoli usnášení se o schválení smlouvy, bez ohledu na to, zda strany dle smlouvy schválení to za nutné pokládaly, neboť nerozhoduje právní mínění stran, nýbrž předpis zákona o tom, kdy soud ve věcech nesporných zakročiti má. Rozhodnutí poručenského soudu i rozhodnutí rekursního soudu, které nad to pokládá za potřebné i schválení nadřízeného sborového soudu dle §u 109. jur. n., odporuje zákonu a bylo je ku stížnosti zrušiti.
